

שני דיני פרק שלשה עשר כתובות

קו.

עין משפט גד מצוה

א י מ"י פכ"א מהל'
 סנהדרין ה' ו פ"ו
 מהל' ת"מ ה' י סגמ לאון
 רס עוש"ע ח"מ ס' טו
 סעי' א ובהג"ה ועיי' ג:
 י"א ב ג ד מ"י פ"ד מהל'
 שקלים ה' ד:
 יב ה מ"י שס ה' ו:
 יג ו ז מ"י שס הלכה ב
 כ:
 יד ה מ"י שס הלכה ד:

תוספות ר"ד

אחתיה קמיה אמר האי
 עשה והאי עשה עשה
 רבנן תורה עדיף סלקיה
 לדינא דתמי ואחתיה
 לדיניה כיון דחזי בעל
 דיניה הכי איסתתם
 טענתיה. רב ענן הוה רגיל
 אליהו דהוה מתני ליה סדר
 אליהו כיון דעביד הכי לא
 אהא יתיב בתעניתא ובעא
 רחמי ואתא ואפ"ה הוה
 מבעית הוה יתיב בתעניתא
 ומתני והיינו דאמרי סדר
 אליהו רבה וסדר

האי עשה והאי עשה. מלות הדיינים עשה ושפטתם לקדי: עשה דכבוד
 תורה. דיניה דהאי גברא דהוא עשה דליכא כבוד תורה דרז ענן
 זהדיה עדיף: סדר אליהו רבה. שלמד חוץ למצוה. סדר אליהו זוטא
 שלמד בתוך המצוה: הוה רישא. כעס של מקום ובה רעז לעולם:
 די מיפטרין. תלמידיו ממנו לעמוד

מצית המדרש: הוה פיישי גביה. אורכי
 שלחנו תרי אלפים ומאתים דכתיבי
 עשרים לחם ולחם זכוריה הא עשרים
 וחד וכרמל הרי עשרים ומתני וכל אחד
 לפני מאה איש הרי תרי אלפין ומאתים:
בגליסר אמוראי. השומעין מפיו
 ומשמעין לרבים זה מכאן וזה מכאן
 ומלפניו ומלאחר וממחלקין למקומות
 הרבה שהיה העס רב: וכפי ליה לומר.
 מחפלי את התמה וזכוריה ניכר בל"י:
מגייה ספרים. של כל אדם ואדם
 שאסקור להשהות ספר שלימו מוגה:
 משום אל תסקן צלהיך עולה ורלו
 בית דין שהיו מתמללנין בדבר והפקירו
 תרומת הלשכה לך: בית אצוניס
 זכיר גרמו במסכת יומא (דף נח.).
בזבית. פרכות שכנגד הפתחים
 דלניעומוה בצדי ואיני תחת צנין אלל
 כל לורך צנין כגון פרכות המגדלות
 צין היכל לקדיש הקדשים שהיו במקדש

שני במקום אמה טרקסין שעשה שלמה
 בצנין ראשון ואנשי הגולה עשו את
 ההיכל גבוה מאל ולל יכול צנין צעזי
 אמה להתקיים בגובה כזה ולנהרציו
 לא יכלו לפי שמקלרי את היכל לו
 את קדשי הקדשים ועשו שתי פרכות
 זכריות אמה כדאמרין במסכת יומא
 (דף נח): ואותן פרכות נעשו מקדשי
 הצדק הצית: ז' שערים. לעזרה:
שטים דכזי. תחת אמה טרקסין:
 ושטים נגדן צעניה. להבדיל צין
 עליות היכל לעליות קדשי הקדשים וגם
 הין במקום אמה טרקסין: המגדלות
בניהן לפרה. בחצרות הצנויות בסלעים
 צירושלים ומתחיהם חלל מפני קבר
 התבוס כותנן במס' פרה (פ"א משנה ג)
 ומייתין לה בצדק הישן תחת המטה
 (סוכה דף כא). ובאין נשים עוברות
 ויולדות שם ומגדלות שם צניהם
 ללודתי פרה אדומה לעסוק בשריפתה
 ומילוי מימיה ולהזות כל שצעה על
 כהן השורפה כדאמרין במסכת יומא
 (דף ג.). ומעלה זו עשו לה להתעסק
 בה תימוקות שלא נעמומו מימיהם מפני
 שזלזלו בה לעשותה צטבול יוס
 כדתנן (מטמאין היו הכהן השורף את
 הפרה ומטבילין אותו להוליך מלצן
 של זדוקין שהיו אומרין במעורבי
 שמש היתה נעשית: נשים יקרות.
 עשירות: מפרינסום. בלצות וכסות:
 כלי

תורה אור השלם

1. ויאמר משרתו מה
 אתן זה לפני מאה איש
 ויאמר תן לעם ויאבדו
 כי בה אמר אבא
 ודותר: מלכים ב ד מ

הגהות הב"ח

(א) גמ' צ' עב"ה. י"ג פ'
 ר"ש בגמ' י' ע"ב דכ"ר
 היא המחילה המבדלת צין
 הקדש וצין קדש הקדשים:
 (ב) תוס' ד"ה שצעה כו'
 תנא חוה ואיכא אנא
 דאמר שבעה חוה וזכ"ל
 תנא דלמך תמשה וכו':
 (ג) בא"ד היך תנא
 מברייתא ממתי דלמות
 כו':

מוסף רש"י

שבעה כנגד שבעה
 שערים. שבעה לשבעה
 שער העזרה (יומא ד.)
 שטים בדביר. נמקום
 אמה טרקסין ושטים
 כנגדן בעליה. לחן צין
 עליות היכל לעליות צית
 קדשי הקדשים (סו.).

האי עשה והאי עשה^א עשה רכבוד תורה
 עדיף סלקיה לדינא דיתמי ואחתיה לדיניה
 כיון דחזא בעל דיניה יקרא דקא עביד ליה
 איסתתם טענתיה: רב ענן הוה רגיל אליהו
 דאתי גביה דהוה מתני ליה סדר דאליהו כיון
 דעבד הכי איסתלק יתיב בתעניתא ובעא
 רחמי ואתא כי אתא הוה מבעית ליה בעותי
 ועבד תיבותא ויתיב קמיה עד דאפיק ליה
 סידריה והיינו דאמרי סדר דאליהו רבה סדר
 אליהו זוטא בשני דרב יוסף הוה ריתחא
 אמרי ליה רבנן לרב יוסף ליבעי מר רחמי אמר
 להו השתא ומה אלישע דכי הוו רבנן מיפטרין
 מקמיה הוו פיישי תרי אלפין ומאתן רבנן
 בעידן ריתחא לא הוה בעי רחמי אנא איבעי
 רחמי וממאי דפיישי הכי דכתבי ויאמר
 משרתו מה אתן זה לפני מאה איש מאי לפני
 מאה איש אילימא דכולהו לפני מאה איש
 בשני בצורת טובא הוו אלא דכל חד וחד
 קמו מאה איש כי הוו מיפטרין רבנן מבי רב
 הוו פיישי אלפא ומאתן רבנן מבי רב הונא
 הוה פיישי תמני מאה רבנן רב הונא הוה
 דריש בתלירי אמוראי כי הוו קיימי רבנן
 ממתבתא דרב הונא ונפצי גלימיהו הוה
 סליק אבקא וכסי ליה ליומא ואמרי במערבא
 קמו ליה ממתבתא דרב הונא בבלאה כי
 מיפטרין רבנן מבי רבה ורב יוסף הוו פיישי
 ארבע מאה רבנן וקרו לנפשייהו יתמי כי הוו
 מיפטרין רבנן מבי אביי ואמרי לה מבי רב
 פפא ואמרי לה מבי רב אשי הוו פיישי מאתן
 רבנן וקרו נפשייהו יתמי דיתמי א"ר יצחק בר
 דייפא א"ר אמי במבקר מומוין שבירושלים
 היו נוטלין שכון מתרומת הלשכה אמר רב
 יהודה אמר שמואל ת"ה המלמדין הלכות
 שחיטה לכהנים היו נוטלין שכון מתרומת
 הלשכה אמר רב גידל אמר רב ת"ה
 המלמדים הלכות קמיצה לכהנים נוטלין
 שכון מתרומת הלשכה אמר רב רב
 חנה אמר ר' יוחנן המגידה ספרים שבירושלים
 היו נוטלין שכון מתרומת הלשכה אמר רב
 נחמן אמר רב נשים האורגות בפרכות נוטלות
 שכון מתרומת הלשכה ויאני אומר מקדשי
 בדיק הבית הואיל ופרכות תחת בנין עשויות
 מיתבי נשים האורגות בפרכות ובית גרמו על
 מעשה לחם הפנים ובית אבטניס על מעשה
 הקטרת כולן היו נוטלות שכון מתרומת
 רבי זירא אמר רב ע' שלשה עשר פרכות
 שבעה שערים אחד לפתחו של היכל ואחד
 ב' בדביר ב' כנגדן בעליה: ת"ר הנשים המגדלות בניהן
 היו נוטלות שכון מתרומת הלשכה אמר רב נשים יקרות
 שבירושלים היו זנות אותן ומפרנסות אותן בעא מיניה רב הונא מרב
 כלי

והיינו דאמרינו סדר אליהו רבה וסדר אליהו זוטא. ל"ר לפי
 שהפסיק בלמודו לרב ענן חלקו לשני סדרים ובפעם ראשון
 למד ממנו יותר מן הארבע ידות קרי לראשון סדר אליהו רבה
 ולכתלם קרי זוטא: **במבקר מומוין** שבירושלים היו נוטלין שכון.
 תימנה דהתנן בזכורות פרכ' עד כמה
 (דף טו: ושם) הנוטל שכן להיות רואה
 בזכורות אין שומטין אותן על פיו וי"ל
 כמו שתרמתי למעלה ועוד דהתם דוקא
 בזכורות שיש לחוש שמא משום שכן
 יתירו אצל הכא מיירי צדיקת מומי
 שאר קדשים והכי איתא צדיקת פרק
 התרומה בשקל' (דף י). דלמך מבקר
 מומי קדשים נוטלים שכון מתרומת
 הלשכה: **במלמדין הלכות קמיצה.**
 והא דלא חשיב הלכות מליקה שצב"ל
 הלכות שמטיה הן: **שבעה כנגד**
 ז' שערים. לשבעה שערי עזרה קאמר
 אומר רבי דס"ל כחנא דמתני' דמס'
 מדות צפ"ק (משנה ד) לתנן ז' שערים
 היו בעזרה ג' בצפון וג' בצד וואחד
 במזרח והא דתנן התם לעיל בשלשה
 מקומות והכנים שומרים כו' על חמשה
 שערי העזרה כו' צפ"ק תמיד צפ"ק
 (דף טו:). פריך לכו ומשני אביי תרי
 מנייהו לא צעי שימור ורצא משני תנאי
 היא דתנאי אין פוחתין [ומג' גזרין ח'
 אמרנלן רבי נתן אומר אין פוחתין
 מ"ג גזרין כנגד י"ג שערים דל
 חמשה דהר הצית פשו להו תמניאלו
 ח' לעזרה אלמא לרבה תנא תנא דלאמר
 תמניאלו הוו (כ) ואיכא תנא דלאמר
 חמשה הוו תימנה אמאי מייית רצא
 הן תנאי (א) ממנתין דמדות היה
 יכול להצית דתנן התם צפ"ק שני (משנה
 ו) שלש עשרה השתחוואות היו שם
 אצא יוסף צן חנן אומר כנגד י"ג.
 שערים ועוד תימנה דהרי תנא מחלוקת
 רביעי דעל כרחין להאש תנא דס"ל
 ד"ג שערים היו בעזרה לא מלי למימר
 דקצבר ח' ודל חמשה דהר הצית דהא
 מפרש התם שמש של אותן שערים
 ואין מזכירין אפי' אחד מאותן שערים
 דהר הצית המפורש צפ"ק דמדות שני
 שערי חולדה מן הדרוס וקיפוטוס מן
 המערב ועדי מן הצפון שער מזרחי
 שזן הצירה עליו לורה ואומר ר"ת
 דלעולם ס"ל להאש תנא דז' שערים
 היו בעזרה והא דחשיב י"ג היינו עס
 השערים הקטנים דהכל חשיב מדע
 דהא חשיב פישפישן שהיו לשער נקנור
 אצל גדולים לא היו בעזרה אלא ז' והן
 אותן המפורשים צפ"ק והמענין שם
 ימלא דשער הקרצן דפ"ק הוא שער
 הזכורות דפ"צ ואותן י"ג שערים דמדות
 שנויים נמי במסכת שקלים כל אותה
 משנה משם צפ"ק אשפות אצל אין
 שני בה אצא יוסף צן חנן כמו ששנוי
 במס' מדות ובגמרא דירושלמי קאמר
 מתני' אצא יוסף צן חנן דקאמר כנגד
 י"ג שערים דלרצנן ז' שערים הוו
 בעזרה דעתיהו דרצנן היקן היו
 השתחוואות האלו כי היא דתנינן
 תמן י"ג פרכות היו בה שפרצו
 שערים מאי קמתמה כנגד מי הוו
 השתחוואות אינהו נמי מודו דעם הקטנים היו
 שלשה עשר כדפרישית ואומר רבינו תס כיון
 דלא חשיבי צענייהו כל כך שיקראו
 אותם שערים אין נראה שיהא השתחוואות
 כנגדם אצל אצא יוסף צן חנן קראו אותם
 שערים. מ"ר: